

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI.
— ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ.
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

THE OLDEST
AND MOST
POPULAR
SLOVENIAN
NEWSPAPER
IN UNITED
STATES OF
AMERICA.

ŠTEV. (No.) 173.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 6. SEPTEBRA — SATURDAY, SEPTEMBER 6, 1930

LETNIK XXXIX.

Potek sodnijske razprave v Trstu. - 800 ubitih v viharju.

JUGOSLOVANSKI OBTOŽENCI MORAJU PRIZNATI, KAR FAŠISTIČNO SODIŠČE ZAHTEVA OD NJIH. — SODIŠČE SPRAVILO NA DAN ZAROTO PROTI MUSSOLINIJU. — TRIJE OBTOŽENCI PRIZNALI BOMBNI NAPAD NA FAŠISTIČNI LIST.

Trst, Italija. — Iz razprave, ki se točasno vrši pred tukajšnjim fašističnim sodiščem proti sto pripadnikom jugoslovanske narodnosti, skušajo italijanske oblasti in fašistično častopisje napraviti pravo teatersko senzacijo. Celi svet naj zna, kaki zločinci in hudodelci da so Jugoslavi, in kako upravičen da je fašizem, da tlači in zatira manjšinski slovanški življenj v svoji državi. Pod grozovitim pritiskom, katerega izvajajo nad obtoženci, izsiljujejo od njih izjave, da so resno nameravali izvršiti čine, do katerih bi obtoženci, po večini mladi fantje, niti v sanjah nikdar ne dospeli. Fašisti so obtožence obsodili itak že pred obsodbo; morajo torej najti na njih krivdo, da bodo lahko opravičili obsodbo in jo izvršili. Vemo, da je naše ljudstvo v zasadenem ozemlju sovražno svojim nasilnikom, vemo, da bo tako ostalo, ker je zvesto svojem jeziku, katerega tujece zatira, enako pa tudi vemo, da je naše ljudstvo pošteno in miroljubno in da se mora zgoditi že nekaj skrajnega, da bi si s krvjo umazalo roke.

Kakor se glase dosedanja poročila s sodišča, je obtoženec Franc Marušič priznal, da je napravil načrt, da ubije Mussolinija s tem, da se podtakne bomba v Mussolinijev avto. Dejanje da je imel izvesti drugi obtoženec, Alojz Valencić. Dalje je sodišče izsililo izjavo iz 21 let starega dijaka, Slavka Bevk, da je deloval kot vojaški špijon za Jugoslavijo v zasadenem ozemlju. O svojih pokritih je pošiljal poročila jugoslovanskega generalnega štaba. Iz Jugoslavije da je dobival propagandne brošure, ki jih je razdeljeval med prebivalstvom. Izjavil je tudi, da obstoji v tržaškem okraju skrivna jugoslovanska organizacija "Orjuna". Na gori omenjenem Francu Marušič je soboto, se poročila v slovenski cerkvi sv. Štefana ženin Mr. George Šimec, z nevesto Miss Sophie Mladič. Oba sta dobro poznana v naselbin. Ženin je iz znane ugledne šimčeve družine na 21st Place. Nevesta pa prihaja iz ugledne družine Mr. in Mrs. Leo Mladič, na 22nd Street. Njen oče je dobro poznan po vsej Ameriki kot zaveden katoliški mož, ki je bil dolgo vrsto let potovalni zastopnik našega lista. Mlademu paru želimo mnogo sreče, blagoslova in uspeha v novem stanu!

30 SLEPARJEV PRED SODIŠČEM

Los Angeles, Cal. — Po skoraj enoletni preiskavi je bilo postavljeno pred sodišče 30 oseb, ki so imele vodilna mesta pri takozvani Romola družbi, in sicer na podlagi obdolžbe, da so se posluževale pošte v vrhu razpošiljanja sleparskih ponudb. Družba se je namreč bavila z razprodajanjem zemljišč v južni Kaliforniji in je obtelala kupcem, da bo za nje iztrebila in obsadila zemljišča, tako, da bodo imeli lastniki stalne dohodke od njih; na njih da tudi rastejo fige in vinogradi, kar pa vse skupaj ni bilo res.

STRAHOVIT VIHAR NA OTOČJIH

Glavno mesto Dominikanske republike popolnoma porušeno. — 800 oseb pobitih, drugih 900 ranjenih.

Santo Domingo, Dominikanska republ. — Nepopisna katastrofa je zadela takozvano Zap. indijsko otočje v srednjem amer. zalivu. Prizadeto je vse otočje, najbolj pa vzhodni del otoka Haiti. Glavno mesto Dominikanske republike, Santo Domingo, najstarejša naselbina belega moža v novem svetu, je danes en sam kup razvalin. Pod njimi pa leži število mrtvih žrtev, katere se ceni na 800, dočim je drugih 900 oseb dobilo bolj ali manj težke poškodbe.

Vihar je prihrumel v sredo popoldne, in sicer s hitrostjo okrog 160 milj na uro, ter je divjal nad mestom več ur. Kakor papirnatne igračke so se pod njegovim pritiskom rušila poslopja. Bivališča bogatašev so bila razirana do temeljnih zidov, dočim so lažja poslopja revnejšega prebivalstva enostavno izginila z zemeljskega površja. Prizori, ki so se med temi groznimi urami odigravali na mestu nesreče, so nepopisni. Med drugimi poslopji se je podrla tudi norišnica in nje prebivalci so se razbegnili po mestu.

Za reševalno delo je poklicano celokupno razpoložljivo vojaštvo in predsednik R. Trujillo je prevzel nadzorstvo. Med drugimi otoki, ki so trpeli pod viharjem, je bil občutno prizadet tudi mali otok Dominica, na katerem je bilo 20 oseb ubitih.

HIMEN

Chicago, Ill. — Danes, v soboto, se poročita v slovenski cerkvi sv. Štefana ženin Mr. George Šimec, z nevesto Miss Sophie Mladič. Oba sta dobro poznana v naselbin. Ženin je iz znane ugledne šimčeve družine na 21st Place. Nevesta pa prihaja iz ugledne družine Mr. in Mrs. Leo Mladič, na 22nd Street. Njen oče je dobro poznan po vsej Ameriki kot zaveden katoliški mož, ki je bil dolgo vrsto let potovalni zastopnik našega lista. Mlademu paru želimo mnogo sreče, blagoslova in uspeha v novem stanu!

SMRT ROJAKINJE

Ely, Minn. — V torek pretekli teden je zadela nenadna smrt tukajšnjo rojakinjo, 42 letno Mrs. Ant. Sekula, ki je živela s svojim soprogom in dvema hčerama na E. Chapman st. Vzrok smrti je bila srčna napaka. Pogreb se je vršil v petek, ki ga je opravil Rev. Mihelcic. — R. I. P.

POZORIŠČE BOJEV V INDIJI

Angleškim oblastem delajo poleg splošne upornosti Indijcev še posebne preglatvice divji rodovi v severozapadnem delu dežele, takozvani Afridi, ki stalno izvajajo oborožene napade na mesta. Predvsem je pred njimi trpelo že mesto Pešavar. Gornja slika nam kaže selišča teh Afridov. Poleg vsake hiše je zgrajen stolp, ki služi prebivalstvu kot opazovališče okolice

KONVENCIJA D. S. D. KONČANA

Družba je storila velik korak naprej, ker je sprejela centralizacijo. — Novi bodoči odbor.

La Salle, Ill. — Osmo redna konvencija Družbe sv. Družine, ki se je začela zadnji torek v tem mestu je v četrtek večer končala. Družba ima s to konvencijo zaznamovati velik korak k napredku. Ta korak je storila s tem, kar je konvencija sprejela splošno centralizacijo, katera bo v bodočnosti brezdvomno pospeševala napredek in porast te dične katoliške slovenske podporne organizacije. Vsa čast v tem oziru delegaciji te konvencije.

V četrtek popoldne so se vršile volitve in so izpadle kakor sledi: Predsednik Geo. Stonich, Joliet, Ill., podpredsednik Filip Živetz, Joliet, Ill., podpredsednica Katarina Bajuk, Ottawa, Ill., tajnik Frank J. Wedic, Joliet, Ill., zapisnikar John Gottlieb, Chicago, Ill., blagajnik John Petrič, Joliet, Ill., duhovni vodja Rev. Jos. Škur, Pittsburgh, Pa., Nadzorni odbor: Andrew Glavach, Chicago, Ill., Jakob Štrukel, La Salle, Ill., Joseph Drasler Jr., North Chicago, Ill. — Poročni odbor: Ant. Štrukel, La Salle, Ill., Joseph Pavlakovich, Pittsburgh, Pa., Mrs. Mary Kremsec, Chicago, Ill. — Uradno glasilo "Amerikanski Slovenec" — Prihodna konvencija se vrši v Pittsburghu, Pa.

NA ZNANJE NAROČNIKOM AVE MARIA

Prihodnja t. j. septembarska številka A. M. bo združena z oktobersko in bo izšla šele okoli srede septembra. Bo veliko večja in krasilo jo bo mnogo izvirnih in lepih slik. Posvečena bo predvsem našim Prekmurcem.

PREKOMORSKI LETALCI ZOPET NA VOŽNJI

New York, N. Y. — Francoska letalca, D. Coste in M. Bellonte, ki sta pred par dnevi preletela Atlantik, sta se pretekli četrtek zjutraj zopet dvignila v zrak, in sicer na pot v Texas, v mesto Dallas. Tam jima je namreč neki bogataš ponudil nagrado \$25.000, ako bosta to pot, ki meri okrog 1.700 milj, napravila z enim samim poletom brez kakega vmesnega pristanka, in jo bosta nastopila tekom 72 ur po pristanku v New Yorku. Pot sta napravila v 12 urah.

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

KRIŽEM SVETA OBRAT SE ZAČEL V PREGOVNIKU

— La Bourget, Francija. — Rekord za vzdržno vožnjo po zraku med ženskami je dosegla tukajšnja 26letna letalka Marise Bastie, ki je vzdržala v zraku 37 ur in 54 minut.

— Shillong, Indija. — Reka Bramaputra se je razlila čez bregove in povzročila velikansko poplavo. Več kakor 100 tisoč oseb je moralo bežati iz svojih domov. Ponekod so hiše do strehe pod vodo.

— Ferrol, Španija. — Med mornariškimi vojaškimi vajami, ki so se vršile tukaj preteklo sredo, je na nekem vodnem aeroplanu, na katerem je sedelo šest častnikov, nastala eksplozija. Izbruhnil je ogenj, v katerem je 6 oseb našlo smrt.

— Rim, Italija. — V Italijanih se je že vzbudila nevoščljivost vsled posrečenega poleta obeh francoskih letalcev. Delajo se načrti, da se bo 12 italijanskih letalcev v kratkem odpravilo na pot preko morja v južno Ameriko.

DEČEK SE UBIL V ZAPUŠČENEM KAMNOLOMU

Chicago, Ill. — Zapuščeni kamenolom na 19. in So. Lincoln cesti je sicer visoko ograjen z deskami, a to ga dela menda še bolj privlačnega mladim dečkom, in tako nepremišljenost je zahtevala preteklo sredo smrtno žrtev. Harry Richards, 15 let star, 1900 W. 17th St., je kakor že večkrat prej, preplezal ograjo in med skalovjem lazil za golobimi gnezdi. Ko je bil od nekega gnezda oddaljen 10 čevljev, se mu odkrnil kamen, na katerem je stal, in nesrečnej se zgrmel 300 čevljev globoko v spodaj stoječo vodo. Pri padcu si je zlomil vrat in obležal mrtve. Policija je s pomočjo lestev in kljuk izvlekla iz vode mrtvo truplo.

Samo cent in pol stane "Am Slovenec" naročnike dnevno. In vendar koliko zanimivosti in koristnega berila najdete v njem za ta cent in pol.

Iz Jugoslavije.

MATI NAŠLA OD STRELE ZADETEGA SINA. — VELIKA ŠKODA PO TOČI IN NALIVIH PO DOLENJSKEM. — SMRTNA KOŠA. — RAZNE NESREČE IN NOVICE PO JUGOSLAVIJI.

Zalostne snidenje

Dobrepolje. — V soboto 16. avgusta je divjala čez Dobrepolje silna nevihta. Med nevihto je udarjala strela in toča je klestila. V tem do skrajnosti neugodnem vremenu se je vračal v Dobrepolje čevljarški pomočnik Janez Grm po domače Filipov iz Male vasi. Janeza je pač gnalo domov hrepenenje po domačih, njegove korake je pa pospešila nevihta — a domov ni prišel.

Kako uro po nevihti je šla Filipova mati na njivo, ki je blizu doma. Niti sto metrov od doma je zapazila na cesti po tleh zlekjenega človeka. Kdo je neki tako nespameten, da leži v blatu na cesti, si misli ženica. — Ko je stopila bližje je takoj v njem spoznala svojega sina Janeza, ki je bil mrtve, zadet od strele. Strela ga je zadela v glavo in ožgala po levi strani života.

Med nevihto je tudi strela udarila v škodovo hišo.

Huda ura

Št. Jernej na Dol. — Kar dvakrat je v noči na 13. in 14. avgusta divjala nevihta čez naša polja in vinograde. V skrbno smo bili, da bo vse uničeno, a je noč prešla brez toče. Pač je celo noč strahovito treskalo in grmelo in divjal je pravi vihar in potoki so narastli, da je bilo v Stari vasi tekoč z vozom preko ceste. — Okrog pol enajstih na praznik vnebovzvetja ko še niso bili vsi ljudje doma od maše se vsuje strahovita toča, po nekaterih krajih popolnoma suha brez dežja in klesti po vinogradih in uničuje polja. Škoda je velika. Še skoro celo popoldne so se videli Gorjanci, kakor po zimi vsi beli.

Smlednik. — Toča, ki je padala pri nas na praznik vnebovzvetja je uničila skoro ves jesenski pridelek. Toča je padala neprenehoma celih 35 minut. Uničena so polja v vaseh: Smlednik, Sv. Valburga, Zbabe, Zapog in Dragojčani. Prečenila se je škoda na eden in pol milijona.

Smrtna kosa

V Mariboru je umrla Marija Cedek zasebnica, stara 66 let. — V Gornjem gradu je umrl Franc Kocbek, učitelj. — V Sv. Jurju ob Južni železnici je umrl Fran Soler, posestnik v Bezovju. — V Kranju je umrl F. Vozel, lastnik restavracije. — V Ljubljani je umrl Jožef Samobor, posestnik.

Brezposelnost

Zagreb, 14. avg. — Pretekli teden so vpisali na zagrebški Borzi dela 732 novih brezposelnih. S preostalimi je sedaj v Zagrebu 905 brezposelnih.

Jagode in borovnice

V okolici Bohinja je bilo letošnje jagode in borovnice malo. Otrci, ki so jih nabirali za prodajo, so se precej zasluzili, da so si kupili marsikaj potrebnega za šolo.

tos precej veliko jagod, borovnic in malin. Otroci, ki so jih nabirali za prodajo, so se precej zasluzili, da so si kupili marsikaj potrebnega za šolo.

Trbovlje

Soproga starešine tukajšnje finančne kontrole, ga. Oblak Draga je tako nesrečno padla na stopnicah stanovanja, da si je v gležnju zlomila nogo.

Požar

V Dupljah je požar uničil hišo Martina Boclja. Goreti je začelo po noči, pri vratih, da so se morali le s težavo rešiti skozi okna. Zgorelo je vse, tudi koza in kokoši, da je revež ob vse.

Vol šest dni brez hrane

Na planini Opučnici blizu triglavskih jezer, so pogrešali vola že več dni. Šesti dan jim povse neki nosač, da je slišal v nekem 4½ metra globokem jarku vola. Povezali so ga, in ga spravili na varno. Seveda je bil lačen vendar ne popolnoma obnemogel.

Bled

Gad je pičil na njivi pri delu g. Jedo Trpin, vneto sodelavko na odru prosvetnega društva na Bledu. Hitri zdravniški pomoči se ima zahvaliti, da ni hušjih posledic.

Ubila se je

V Ormožu je padla z okna ljudske posojilnice čevljarjeva žena Antonija Meznarič, na trda cementna tla in se ubila. Ko je umivala okna je zgubila ravnotežje in padla.

Napredek

Nov transformator, ki bo služil preureditvi električnega voda na Trati pri Škofji Loki, je zgradila škofjeloška elektrarna. Delo je izvršil domači stavbenik Anton Ogrin.

Smrtna nesreča

Neki kolesar, trgovski potnik iz Domžal se je na cesti proti Boh. Beli zaletel s kolesom v gospo Rutar iz Bohinjske Bele, ko se je ravno sklonila k svoji mali hčerki. Kolesar je priletel s tako močjo, da je na mestu omedlela in čez par ur umrla.

Konj ga je udaril

Milana H., osemletnega fantka iz Trzina je udaril konj v trebuh. Začel je bruhati kri in v dveh dneh je podlegel poškodbam v ljubljanski bolnici.

Smrt v vodnjaku

V Križevcih je kopal kmet Vinko Vručina, iz sela Apatovca vodnjak. Tovarišila sta mu pri delu še dva druga delavca. Ko se je nahajal precej globoko, se je nenadoma utrgala stena vodnjaka in ga zasula. Odkopali so mrtvega z zdrobljeno lobanjo in prsnim košem.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponekdajkov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izhaja in tiska EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon: CANAL 0098

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 0098

Table with subscription rates: Za celo leto \$5.00, Za pol leta 2.50, Za četrt leta 1.50, Za Chicago, Kanado in Evropo \$6.00, Za celo leto \$3.00, Za pol leta 1.75, Za četrt leta 1.00

Table with subscription rates: For one year \$5.00, For half a year 2.50, For three months 1.50, For Chicago, Canada and Europe \$6.00, For one year \$3.00, For half a year 1.75, For three months 1.00

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

“Ko me je mama zibala...”

Stari običaji izginjajo v diru modernega razvitka. Časi se pač izpreminjajo, in čas mora pogostoma izpremeniti tudi ta ali drugi običaj. Radi tega se ni treba ravno razjokati. Ali so vsi stari običaji dobri, ne spada sem, najmanj so mnogi vrlo pomembni.

Zenitovanje je. Amerika je šele od včeraj. Stari kraj ima zgodovino za seboj. Morda bo veljalo tudi za stari kraj dandanes: ženitovanje je bilo! Danes ne bo več tako ženitovanje. Nič na tem, ako se vrši kratko in na tihem, lahko je vrlo pametno. Tudi običaji imajo svoje grde izrodke. Vsaj na deželi je bila “bala” izraz za tak običaj. Na Koroškem smo rekli: “Kište (čište) vozijo”, in bilo je zija in še marsičesa na cente. Ako je bilo vse “po starem”, je na enem vozu kraljevala na vrhu — zibelka, oprizena in pomalana, in niso pozabili, da utegne v zibelki zibati se — otrok božji. Saj veste, kako je bilo tedaj. Prvega in drugega in petega in šestega so zibali, in mama je pela, ko je zibala svoje dete. Pa je kakega zmanjkalo. Preselil se je med angelčke... in zibelka je bila prazna, in utihnilo je petje, in mama je slonela nad prazno zibelko in teklo so solze, veliko solza je teklo, ker je zibelka bila prazna.

Tako je bilo tedaj. Morda je še tako. Vedno pa danes ne bo več tako, kakor je bilo, ko so se v zibelkah zibali otroci božji. Dandanes je še prvi komaj kak otrok božji, igrača je morda le, pri drugem smo se pa igrače že naveličali, ker je draga igrača, in igramo radi sami, in ko gre prvi iz zibelke, ne pride noben drugi več, in zibelko postavijo nekam pod streho. Ali bo sploh še treba kake zibelke? Ni morda izginil le običaj, ko je bila zibelka pri bali na vrhu, zdí se, da bo sploh zibelka izginila, in še prvi, igrača, ne bo prišel, ker nima kam, in za njega ni prostora niti časa in drugih igrač je dosti, in ne stanejo toliko, in — moderni smo.

Ali bo sploh treba zibelke? Neka štatistika pri oddelku za vzgojo pokazuje, da število za šolo obveznih otrok pada. Padanje se je prikazalo tako leta 1922 in stalno gre število navzdol. Ampak štatistika nikakor ne prikazuje, da morda pada tudi število umrlih otrok pred dolo šolske obveznosti. Manj otrok je v osnovnih šolah, ne morda, ker več malčkov umrje, manj jih je, ker se jih manj porodi, ker nikogar ni v zibelki, da ostanem pri zibelki.

Pravijo, da ekonomske razmere tako zahtevajo. “An economic necessity”, ko baje ni kruha za nova usta. Pri nas v Ameriki? In ta “razlog” na sebi? Ako bi bil pravilen, čemu bi se ne našel kak sličan razlog, da se iznebimo na kratak način laži, goljufanja, odiranja, napadov na življenje in lastnino?

Prazni in ničevni in plitvi in hinavski razlogi in izgovori, da se pomiri vest, kakor hoče pijanec na vse pozabiti pri alkoholu. Zibelke so prazne, se pravijo pod podstrešjem, ker je na mesto točne in neizprosne dolžnosti stopila grda sebičnost, ki pozna le sebe in ne prenese nobenih žrtev. Otroci niso več otroci božji, angelčki, to so baje prazne bajke, niti igrača niso več, da posedajo nam po kolenih in plezajo na naš

še hrbte, ko pridemo od dela, usta so otroci, gola usta, in ker hočemo mi na zemlji nebena in ne poznamo drugega ko usta, nam ni na tem, da bi bila še kaka usta poleg naših ust, niti ne, da bi bila ta usta od naših ust, ker poleg nas ni za nikogar prostora, in zato ni prostora pri nas za kako zibelko in za nikogar ni prostora v zibelki. Hočemo pa imeti vse, in dolžnosti ne, zato pa se možimo, zato se ženimo, zato obhajamo ženitovanja, in ust v zibelkah ne maramo. Sebičnost pa je drugače grdo huda spaka, in sebičnosti, grdi in goli sebičnosti so taki, ki zibajo zibelke in v zibelkah otroke božje, ker špegajo pri tem na “oni svet”, kar je prav lumparska sebičnost, mi pa nismo sebični niti lumpje, ko imamo pred seboj dobrobiti splošnosti, in delamo nesebično za ta splošni dobrobit, in dobrobiti zahteva pri teh “ekonomskih razmerah”, da ostanejo zibelke prazne, vse drugo pa mora biti, in imelo bi biti v podvojeni meri, ko more biti le dokler živimo, po smrti je pa vse larifari. Pravijo: zakonov je treba, da se zibelke zopet začnejo zibati. He, he. Zakonov. Tudi prohibicija je baje zakon in celo amendment v ustavi, ampak... zakon ni izpraznil čutar, in zakon ne bo nikoli napolnil zibelk. Vest je šla in z vestjo so šli otroci kot otroci božji, in zibelke počivajo, in izumiramo, pa hočemo živeti.

SLOVESNO PRAZNOVANJE 10 LETNICE DR. SV. IVANA KRSTITELA ŠT. 13, DSD.

Chicago, Ill.

Vsak se veseli, ko se bliža dan kake slavnosti, pa naj bo slovesnost te ali one vrste. Tako smo se veselili tudi mi člani in članice društva sv. Ivana Krstitela, ko se je bližal dan praznovanja naše slavnosti, ki so se je bližal spominski dan, desetletnica ustanovitve našega društva.

Lepo nedeljsko jutro se je razvil nad Chicago. Gostje so začeli prihajati od vseh strani in se zbirati v šolski dvorani, odkoder so skupno odkorakali v cerkev, kjer se je darovala sv. maša za žive in mrtve člane in članice društva.

Manjka nam besedi, da bi se mogli vsem ki so se te slavnosti udeležili, dovolj zahvaliti.

Naj bo torej na tem mestu izrečena najprisrčnejša zahvala vsem glavnim uradnikom Družbe, vsem našim duhovnikom in društvom iz Joliet in Chicago in delegatom Družbe, ki so se udeležili naše slavnosti, ker so bili ravno na potu na konvencijo v La Salle. Lepa hvala vsem govornikom in govornicam. Najlepša hvala pevskemu društvu “Adria” in “Jezero”. Šrna hvala tudi profesorju Ivan Račiču.

Ne smemo pri zahvali prezreti naših vrlih žena, ki so darovale razne reči, kakor Mrs. Majcen, Mrs. V. Kolenko, Mrs. Hren, Mrs. F. Falle, Mrs. Spilak, Mrs. Groško, Mrs. Glavač, Mrs. Vrašč, Mrs. Brodrič, in Mrs. Denša. Ob enem prav lepa hvala vsem, ki so delale v kuhinji, kakor Mrs. Groško, Mrs. Kolenko, Mrs. Agata Horvat, Mrs. Zabčič. Hvala lepa tudi dekletom, ki so delale do dobila kakšno “saržo”. Na potu s konvencije KSKJ. se je v naši naselbini oglašil Rev. J. Trunk. Prišel je obiskat svoje rojake iz Koroške, Mr.

po zahvaljujemo vsem, kateri ste kaj delali in na katerikoli način kaj pomagali, kakor tudi vsem tistim, ki ste se te naše slavnosti udeležili. Ob enem se zahvaljujemo tudi vsem trgovcem, ki ste darovali oglase in jih našim članom toplo priporočamo. Hvala Mrs. Rous za trud.

ZAOSTALE NOVICE IZ SO. CHICAGO

So. Chicago, Ill.

Ko sem te dni pregledal svojo novinarsko torbo, najdem tam nekaj takih novic, ki še niso bile objavljene. Pa sem si mislil: kaj naj pa počnem z njimi, ali naj jih napišem, ali ne. Sicer pa, sem si rekel, bolj je pozno, kakor nikoli. Pa je zraven še nekaj drugega. Kadar je vrag lačen, pravijo, da tudi muhe žre. Tako je nekako tudi s takimi, ki iz naselbin kaj poročajo. Kadar ni novic, se pa stare pregleda, če ni morda katera ostala, ki ni bila še objavljena, pa je zopet za enkrat stvar rešena, in čitatelji so zadovoljni, da kaj zvejo, ker vsak najraje bere novice iz svoje naselbine. — Kakor je že vsem znano, je naša naselbina poslala na konvencijo celih šest delegatov in delegatkinj, ki so se že vsi srečno vrnili nazaj. En delegat in ena delegatinja so toliko napredovali, da imata vsak eno prav imenitno službo v glavni uradu KSKJ. To je po mojem mnenju, velik napredek za celo naselbino. Sicer je pa tudi čas, da so se spomnili enkrat na konvenciji na So. Chicago, saj je naše southchicaško društvo starejše kakor pa Jednota, in je že skrajni čas, da je dobilo kakšno “saržo”. Na potu s konvencije KSKJ. se je v naši naselbini oglašil Rev. J. Trunk. Prišel je obiskat svoje rojake iz Koroške, Mr.

Joe in Mr. in Mrs. Frank Gabriela, ki so se nekako aprila meseca k nam priselili z West Pullmana, in imajo tukaj svojo grocerijo. Kdo ne pozna učenega gospoda Rev. J. Trunka, ki vsaki dan pišejo “Pisano polje” v Amerikanski Slovenc? Marsikdo je bil vesel poznati tega gospoda, ki jih ve toliko povedati in res zanimivo piše, da nekateri imajo Amerikanski Slovenc radi, le zaradi “Pisanega polja”. In se nas je zbralo par rojakov, ki smo slučajno zvedeli, da so Rev. Father Trunk pri nas, k Mr. Frank Gabrielu, kjer so se Father Trunk ustavili. Ure so nam šle tako hitro, da nismo niti opazili, kdaj je bila polnoč. Res, tako kratkočasnega večera še nismo imeli. Rev. Father J. Trunk, naj bo na tem mestu izrečena najlepša hvala, da nas je obiskal. Prav gotovo vem, da ako bi bili vedeli tudi drugi, da bi ne bila hiša dovolj velika, toliko bi se nas zbralo skupaj.

Pred dobrim tednom, se je poročil zopet en cerkveni pevec in član cerkvenega pevskega društva “Zarja”, ki je komaj pred dobrim poldrugi letom prišel iz Pittsburgha. Ta ženin je skoro vsem dobro poznani Mr. Dragomir Chandik, doma blizu Vipave na Primorskem. Svojo izvoljenko je pripeljal s seboj iz Pittsburgha še meseca julija. Sedaj sta se oba podala malo na počitnice k staršem v Pittsburghu. Mr. D. Chandiku želimo veliko sreče in blagoslova in zadovoljnosti v novem stanu. Cerkveni pevci mu pa tudi želijo vse najboljšee, pa tudi to, da bi še z njimi prepeval.

Zadnji “truck party”, ki so ga priredili cerkveni pevci, je bil prav dobro obiskan. Vse se je veselilo in po mili volji zabavalo v Lemontu na hribu. Nekateri že povprašujejo, kdaj nekako tudi s takimi, ki iz naselbin kaj poročajo. Vsak bi bil rad vesel, a se brez stroškov ne more nič napraviti. Tudi pevce stane tak špas in ker pevci, kakor veste nimajo posebno velike plače od fare, ne morejo vsaki mesec prirejati takih zabav. Ako dobijo pevci od kake strani kako podporo, se bo pa že še kaj naredilo, tako so meni povedali in tako jaz povem. Do sedaj pravijo, da niso dobili nobene plače in nobene nagrade. Pa naj še kdo reče, da “takah, ki bi delali za Bogljaj ni več na svetu”. Še so še, pa so revni, kakor cerkvene miši. Miss Mary Franko je še vedno bolna. Pevci bi najraje videli, da bi kmalu ozdravila in se jim pridružila ter z njimi vred prepevala v cerkvi in dvorani. Tem željam se pridružim tudi jaz in želim, da bi Mary res kmalu ozdravila. Naš lepi cerkveni vrt vse občuduje. Priznanje Mr. Smrekarju, ki ga pridno zaliva. — V dvorani se stavi nova elek-

trična razsvetljava na odru. Dramatičarji, čas je, da se zbere skupaj in se pomenite o našem zimskem “sportu”, o igrah, in pevci o petju. Na noge. Novinar.

BARAGOVA PROSLAVA V STEELTON, PA.

Steelton, Pa.

Naša naselbina ni ena najlepših, tudi ne ena najslabših. Zanimamo se za vse važne stvari. In tako tudi Baragova proslava ni smela iti kar tako mimo nas. Saj smo steeltonski Slovenci po večini iz Metlike, kjer je bil poznější škof Friderik Baraga za kaplana. V Metliki se je velikemu svetemu možu porodila v srcu misel, da bi šel misijonarit med divje Indijance v Združene severne ameriške države. Kolikokrat so nam naši stari očeti in matere pripovedovali o Baragi. Zlasti se spominjamo, kako se je boril Baraga proti nespametni ženski modi. V onem času so Metličanke nosile na svojih oblekah od zadaj nekatere repe. Kaplan Baraga je šel od šivilje do šivilje po fari in prosil ter rotil, naj nikar ne delajo iz človeka živine. Ko še to ni pomagalo, je šel v najbolj ugledno in premožno Ivanetičevo družino, kjer so tudi imele domače hčerke dolge repe, s katerimi so pometale po cestah. Kaplan Baraga jih je prosil ter jim razložil: Ako ve pustite te repe, jih bodo opustila vsa dekleta v fari. Petindvajset goldinarjev vam dam, pa pridite prihodnjo nedeljo brez repov v cerkev. In res, v nedeljo Ivanetičeve hčerke niso imele repov. Teden nato so si jih porzevale vse Metličanke.

Zopet se spominjamo, kako so nam stari ljudje pripovedovali, kakšna splošna žalost je vladala po Metliki in skoro po celi Belokrajini, ko je Baraga jema slovo ter odhajal v Ameriko. Toliko solza se še menda nikdar ni prelilo v Metliki kakor takrat. Torej steeltonski Metličani in Belokranjci imamo veliko povoda, da proslavimo Baragovo 100 letnico. Takih slovesnosti seveda nismo imeli, kakor v Lemontu ali na Calumetu. Naredili smo pa, kar je v naši moči.

Naš gospod župnik Rev. Bratina so povabili za nedeljo 31. avgusta nam že dobro znane-ga misijonarja p. Odila, ki je imel pri obeh službah božjih pridigo o Baragi. Z velikim zanimanjem smo poslušali govornika, ko nam je popisoval Baragovo sveto življenje in delovanje ter nas navduševal, naj skušamo stopati po njegovih stopinjah. Bilo nam je pač vse novo in skoro smo morali položiti roko na srce in priznati: Drugi narodi bolj poznajo velikega Barago, kakor mi njegovi rojaki! — P. Odilo nam je tudi pripovedoval o najznamenitejšem dogodku letošnjih

niških taborih, iskal po upravnih arhivih, izpraševal tovaršne od etape, železničarske častnike in tako naprej. Stori je vse, kar je mogel. In glej! V neki kantonaciji nedaleč od Bajkalskega jezera je odkril ujetnika Tara Tamakija, ki ga v ujetniških seznamih zato še niso registrirali, ker se je zgodila pomota in ker je bil dolgo časa v bolnišnici.

Rus Aleksander je govoril s poveljnikom bolnišnice in dobil dovoljenje za poset ujetnika. Ko pa je stal pred mrežo in ugledal Japonca, se je hudič vzbudil v njem. Že res, da mu je povedal, da njegova zaročenka že cele mesece tar-na, ko nima vesti o njem in ga pozval, naj ji napiše pismo, katerega ji bo on poslal — toda Rus njegovega pisma ni odposlal, pač pa svojega, ki se je glasilo: “Ni se mi posrečilo, da bi našel vašega zaročenka.

Baragovih slavnosti, o dogodku, ki se je izvršil 9. avgusta letošnjega leta v katedrali v Marquette, Mich., ko je škof Nussbaum na prošnjo Msgr. Režeka, zbrani duhovščini in ljudstvu, obljubil, da bo zastavil vse svoje moči, da pride škof Baraga do časti oltarja. Steeltonski Slovenci smo goreče prosili in še bomo, naj se to kmalu zgodi.

V nedeljo zvečer smo imeli pete litanije Matere božje in na koncu smo navdušeno zapeli zahvalno pesem. Ob tej priliki smo zbrali tudi skromno vsoto za Baragov sklad.

Poročevalce.

KAJ JE NOVEGA PRI SVETI KRISTINI V EUCLID, OHIO

Euclid, Ohio.

Ker se nihče ne oglasi, bom pa jaz poročala nekaj novic iz naše naselbine. Zopet imamo dve članici oltarnega društva cerkve sv. Kristine, zaznamovani mrtvim. Ursula Goršek in Frances Kastelc. Obe sta bili dobri članice, ki sta veliko pomagali pri društvu in v korist cerkve. Dolžnost članice je, da vsaka daruje za vsako umrlo članico po eno sv. obhajilo.

Dve članici oltarnega društva, ste v bolnišnici: Mrs. Mary Lavrič in Mary Kristančič. Želimo jima skorajšnjega zdravlja. Naše oltarno društvo priredi vinsko trgatavo v nedeljo 28. septembra. Isto nedeljo bo srečna oseba dobila lepo zabavo, katero je darovala društvo Mrs. Frances Rupret. Fara priredi zabavni večer v nedeljo 14. septembra v šolskih prostorih. Radi slabih časov je odprto določilo jako nizko vstopnino in tudi druge stvari se bodo dobile po zmerni ceni. Zato boste vseseno lahko prišli v velikem številu na veselico. Pridite vsi. Tam se znanci in prijatelji najlažje lepo po domače pomenu te. Kogar veseli se vrtni se tudi lahko zavrti. Možje, katere ples ne veseli si pa pri bari katero povedo. Kuharice vedno skrbijo, da je postrežba najboljša.

Šolsko leto se je začelo. Kar pomeni, da smo za en razred in za eno učiteljico, od lanskega leta napredovali. Sedaj imamo osem razredov. Sedaj imajo stariši nikakega izpovednika, da ne morajo otrok pošiljati v katoliško šolo. — Rev. O. Hajnšek, so dobili okoli 100 naročnikov za Ave Marijo. Zanimaj bi ne prišel še eden, za Amerikanskega Slovence. Če bi nam veliko koristilo, ker bi list pridre vsaki dan v hišo.

V višje šole so se ponovno podali v Hinsdale, Ill.: Louis Pink, Edy Travnikar, Anton Ule. Mnogo uspeha pri učenju vsem skupaj. Pozdrav vsem čitateljem tega lista.

Podpirajte trgovce in obrtnike, ki oglašajo v Am. Slovencu.

Skoro gotovo je padel. Nato mu je Hana z neko odločnostjo odpisala: “Čutim, da mi nekaj skrivate, Aleksander. Prosim vas, sporočite mi vse resnice. Pam, da jo bom mogla prenesti.” Aleksander je sedel in pisal: “Ljubljena, slutnja vas je varala. Taru je res mrtev. Nal vam bo vsaj majhna tolažba, da jaz zvesto čakam na vas.”

Posrečilo se mu je, da je dosegel, da so Taru prepovedali obiske. Čez nekaj mesecev je ujetniku sporočil, da se je njegova zaročenka tačas sprijaznila z mislijo, da je mrtev in da ljubi drugega. Zato je ujetnik, da ne preneso, če njih ročencev le predolgo od njo der ni. No, pa je prišel Hani odgovor in Aleksandra postresel: (Konec prih.)

W. Komakizzy pl. Nohara:

SREČANJE Z GENERALOM NOGI-JEM

Imel je prav — po zakonu in nazorih svoje dežele; ni mogel vedeti, da zakoni in nazori dežele, v kateri se je nahajal sedaj, dekletu prepovedujejo, da bi sovražniku priznala kaka globlja čustva, najnalsi bi jih morda tudi mogla gojiti zanj. Toda uljudnost je Hani kakor s fino masko pokrila obraz, tako da je Rus mislil, da se v svojem mnenju ni motil. In ko je imel kasneje, zaradi dobrega obnašanja, vsak večer eno prsto uro za izprehod, sta pač hodila skupaj, držeč se za roko, v tem ko je on pripovedoval o svoji domovini, ki jo je zelo ljubil, dasi ni imel tam ne prijateljev ne sorodnikov. Spomladi je stari Tamaki,

Tarov oče, umrl in Hana ga je pomagala pokopati. Sedaj je bila čisto sama z Rusom in z mislijo na svojega daljnega zaročenca.

Potem so pisma izostala. Zavojčki, ki jih je odposlajala, so prihajali kot nedostavljivi nazaj. Dirjala je na poveljstvo, na polkovni urad, ki je vodil sezname o izgubah, prosila in rotila je vaškega župana, naj kaj stori, da se najde Taru — toda vse brez uspeha, o Taru ni bilo najti nobene sledi. Rekli so ji, da mora biti ujet — da ga je mogla ravno tako na tisoče koscev raztrgati granata ali mina, tako da o njem sploh ni ostalo sledi, se ji niso upali reči.

Prišli so sezname o ujetnikih, ki jih je izdal sovražnik, kmalu so bili prečitani, kajti niso bili dolgi. Ime Tamaki je bilo nekajkrat v njih, ker je na Japonskem sploh pogosto, in vsakokrat je Hani planilo srce v grlo kakor divja ptica, toda Taru Tamaki se ni nahajal med njimi.

Nasproti Rusu je Hana “varovala svoj obraz”, kakor pravijo, in on je samo opazil, da se je vsakotredenski delež na cigaretah in tobaku podvojil. No, pa se je primerilo, da so zamenjali ujetnike in da je Rus zopet dobil svojo prostost. Moral se je s častno besedo zavzeti, da se v pričujoči vojni ne bo več boril zoper Japonsko, in se je začel počasi pripravljati na odhod domov. Na večer nekega deževnega dne sta Hana in Rus zopet odšla na izprehod. Ko sta stala pod nekim drevesom, da ju ne bi ploha na-

močila, jo je Rus prijel za roki in začel: “Ne vem prav, kako je, Hana, z vašimi čustvi, toda, da boste verjeli, da vas resnično ljubim in da vas tudi v daljnini nosim v srcu, bom doma čakal na vas prav do konca vojne. — Morda se vaš Taru povrne, morda ne. Če se ne vrne, pridem po vas in vas vzamem za ženo.” Tedaj je bruhnilo iz Hane. Tiščala si je pesti na oči, točila vroče solze in vplala: “Da, Taru je nemara res mrtev, na kosce raztrgan. Že 8 tednov nimam o njem nobene vesti. To sem vam bila zamolčala. Tolažijo me s tem, češ, da je nemara ujet, toda jaz sem brala sezname ujetih, pa njegovega imena ni bilo v njem!” Rus je bil presenečen in osupel. Na eni strani ni pričakoval takšnega izbruha, po drugi strani se je pa sramoval,

da je bil napram veliki bolni njenega srca tako brezuten. Položil je deklici svojo težko roko okrog ramen in ginje nje se ga je polotilo. Potem jo je skušal potolažiti: “Vseeno je še mogoče, da tič kj v kakem pozabljenem ujetniškem taboru. Razmere na fronto so takšne, da ne bi bilo nič čudnega, če bi po celi tabori ujetnikov ne prišli v sezname.” Tedaj ga je zaprosila Hana v svoji nepotvorjeni ženskiosti: “Če me pa res tako nesebično ljubite, tedaj pojdite domov in ne nehajte poprej, dokler me najdete Tara ali pa dokler ne doženete, da je mrtev. Morate mi sporočiti, kar boste zvedeli o njem.” Rus je obljubil in potem kmalu odptoval. Ker se doma ni smel več mesati v vojaščino, je porabil svoj čas za to, da je poizvedoval po izgubljenem po vseh ujet-

niških taborih, iskal po upravnih arhivih, izpraševal tovaršne od etape, železničarske častnike in tako naprej. Stori je vse, kar je mogel. In glej! V neki kantonaciji nedaleč od Bajkalskega jezera je odkril ujetnika Tara Tamakija, ki ga v ujetniških seznamih zato še niso registrirali, ker se je zgodila pomota in ker je bil dolgo časa v bolnišnici.

KAKO SE JE VRŠILA BARAGOVA PROSLAVA NA SVETI GORI

Milwaukee, Wis.

Eno leto bo kaj kmalu poteklo odkar je izdihnil svojo blago dušo mož, ki je bil med milwauškimi in West Alliskimi farani splošno spoštovan in priljubljen. Dušni pastir, mirosljubnega značaja, Rev. Marko Pakiž. Precej sprememb se je izvršilo med tem v Milwaukee in na West Allis-u. Kar je nosil zasluzni sivolasi rajniški župnik, takorekoč, hoteč sam na svojih ramah, to se je po njegovi smrti, razdelilo na dva glajša duhovnika. West Allis je dobil svojega župnika v osebi, Rev. Rudolfa Potočnika in Milwaukee, Rev. Luka Gladeka. Tako imamo sedaj dve župniji in dva dušna pastirja, kar pokazuje, da je dobro in prav. Pri obeh se vidno lepo napreduje. Gotovo bi se dalo o tem marsikaj napisati, a baš o tem se ne bera mnogo v Amer. Slovenec. Mislim, da ne bi nič škodovalo, ko bi se od časa do časa kakšen faran kaj oglasil. Vzemimo druge naselbine. Zmeraj se kaj bere o dejanjih katoliških Slovencev. Chicaga, Joliet, Cleveland, Sheboygan, Waukegan in vse druge večje in manjše naselbine so bolj zasopane s pisavo od katolikov kot milwauška.

Mar smo res vsi taki pagani, kakor se to prikazuje po pisanju nekaterih dopisnikov, v katoliški veri nasprotnih časopisov? Dejanja v velikih stvarih govore da ne. Samo malo boječi in malo nemarni smo najhujš v pisanju, to bo vse.

Na "Labor Day" se je vršila na 35 milj oddaljenim Holy Hill (Sveta gora) za Slovence redka slavnost. Bila je to proslava 100 letnice, odkar je stola prvič na ameriško zemljo, velozasluzni mož, Slovenec, pionir in nosilec katoliške misli med divje Indijance, Friderik Baraga. Čitali smo mnogo o tem velikem možu. Vsi narodi ga poznajo in spoštujejo. Slišali smo na tem gričku ponovno vse glavne zasluge, ki si jih je stekel ta mož s svojim velikim pionirskim delom v tej deželi. Priporočan je bil vsem za vzgled in spomin. Naše spoštovanje do tega velikega

moža moramo izkazati, če hočemo da bo nekoč po Sv. očetu v Rimu proglašen za svetnika, kar je prav gotovo z svojim mučeniškim delom za blagor človeštva zaslužil.

Številno so bili udeleženi te proslave milwauški in west alliski katoliški Slovenci. Toliko slovenskega vernega ljudstva še prav gotovo ni bilo tamkaj nikoli skupaj zbranih, ko ta dan. Kamor si pogledal povsod si zazrl poznane obraze. Vse vprek se je "čebljalo" slovensko. "Holy Hill" se je za en dan spremenil v pravcato Božjo pot kje v starem kraju. Vrnili oče, verni mati, sta pošiljala iz te prijazne cerkvice na hribu goreče molitve pomešane, z Bog vedni kolikimi in kakšnimi milimi prošnjami in željami, k Onemu najvišjemu nad nami. Žuljave roke so bile sklenjene, od skrbi in trpljenja razorani obrazi obrnjeni proti nebu, ustnice so se zglobale in šepetale goreče molitve. Vmes pa so lepo donele slovenske nabožne pesmi, na kraju, kjer je to izredna redkost.

Nad vse lep in občutkov poln je bil zaključek te redke slavnosti. Pelo se je litanije, prav na tak način kot smo jih v mladosti slišali v starem kraju. Male deklice so tako lepo in popolno izgovarjale slovensko in in milo pele, da se je moral marsikdo kar nehote ozreti nazaj z vprašajočim pogledom, kdo in odkod so to? V srcu sem že nekoliko zavidal naselbino, ki se ponaha s tako izvežbanostjo. Pa glej, zvedel sem pozneje, da je to mladostni svet iz sosednega West Allis-a. Izvežbal da jih je novi č. g. župnik Rudolf Potočnik. Tudi milwauški cerkveni pevski zbor je tam dobro zapel. Krono pa na vsak način moramo pustiti West Allis-u. Vidite, tako so se udeležili pri Baragovi proslavi iz Milwaukee in West Allis-a Slovenci, in tudi pokazali del svojega farnega napredka, o katerim se mi najbližji prav malo vemo, zato, ker so poročila o tem v Amerikanskem Slovincu tako redka.

Udeležene proslave.

FRANCIJA VEŽBA VOJAŠTVO

Dva istočasna vojaška manevra v Franciji.

Pariz, Francija. — Prvikrat se zdaj dogaja v Franciji, da bi se istočasno vodila dva obsežna vojaška manevra na dveh različnih krajih. Dočim trajajo v alpskem pogorju še vedno vojaške vaje gorskih čet in gorske artilerije, o čemer smo pred kratkim poročali, so se začele zdaj še v Lotringiji na nemški meji druge vojaške vaje, Trajale bodo, kakor je zdaj po načrtu določeno, teden dni. Udeleženi je pri njih 32 pehotnih bataljonov, 7 artilerijskih polkov in 32 švadrinov kavalerie, poleg raznih drugih oddelkov, kakor so tanki, strojničnice, letalske čete itd.

BITKA MED POLICISTOM IN BANDITI

Chicago, Ill. — Prometna cesta Sheridan Rd. je bila pretleto sredo zvečer za nekaj časa popolnoma zabasana z avtomobili, ko se je na križišču Foster ave. odigravala bitka, ki je vzbudila zanimanje vseh prisotnih. Tamkaj se je namreč prevrnil drveči avto dveh banditov, katere je zasledoval neki policist, potem, ko sta okradla trgovino na 3307 No. Clark st. Po nezgodni nepoškodovana bandita pričel streljati na policista ki je vrnil ogenj. Enega je premeagal in ujel, potem, ko ga je zadel v roko, v kateri je držal samokres. Drugi mu je ušel. Ujeti je 18 letni Geo. Brown, 6145 Ravenswood ave.

PAMETNA ODREDBA ZA AVTOMOBILISTE

Evanston, Ill. — V tem mestu so oblasti uvedle kaj primerno obredbo, namreč, da se mora avtomobilist, ki je bil že ponovno kaznovan zaradi neopredne vožnje, podvreči zdravniški preiskavi glede umskih zmožnosti in ako se izkaže, da ni duševno zrel, se mu mora odvzeti pravica vožnje po mestu. Prvi, ki je prišel pod tako preiskavo, je bil 19 letni G. Randall, ki je tudi skušnjo prestal z nezadostnim uspehom. Izpraševal ga je neki univerzitetni profesor, ter mu stavlil sledeče vprašanje: "Včeraj se je pripetila železniška nesreča, a ne posebno resna, kajti samo 48 ljudi je bilo ubitih. Ali je kaj nenavadnega pri tem?" "Nič", se odreže Randall. — Drugo vprašanje: "Našli so žensko truplo, razsekano na 18 kosov. Domneva se, da je ženska izvršila samoumor. Kaj vi mislite, je bil samoumor ali umor?" Randall se ni mogel odločiti ne za eno, ne za drugo. — In taki ljudje naj vozijo avtomobil?!

— Peiping, Kitajska. — Tukajšnja veličastna Rockefellerjeva bolnišnica in zdravniška šola ste znatno poškodovani od bombe, ki je bila podtaknjena v čakalnici. Domneva se, da je bil napad posledica neke obdolžbe proti bolnici, da je bila na neki osebi revnejšega stanu izvršena skrajno malomarna operacija.

Prva misel. — Mati: Janezek, vstani! Šola gori! Janezek: Potem mi pa danes ni treba vstati!

KVALITETA — TOČNOST POŠTENJE

A. F. WARHANK

zanesljivi lekarnar — zaloge fotografiranih potrebščin.

2158 West 22nd Street vogal Leavitt cesti CHICAGO, ILL.

TO IN ONO.

PAMETNA ODREDBA

Athens, Ga. — Tukajšnji ameriški fašisti so napravili poizkus, da bi po vzorcu svojih bratcev v Italiji upeljali svojo strahovlado v tem mestu. Izdali so brošuro "The Black Shirt", v kateri med drugim zahtevajo, da morajo delodajalci odpustiti vse črne uslužbence. Župan pa je napravil temu hujskanju konec s tem, da je enostavno prepovedal prodajanje te brošure in je obenem omenil, da se taka organizacija, ki skuša zanetiti plemenske spore, ne bo trpela v njegovem okraju.

TROJNE GLASOVNICE

Springfield, Ill. — Volilci v Illinoisu bodo 4. novembra morali izpolniti tri glasovnice. Na prvi bodo imena kandidatov in vprašanje glede dostavka k ustavi o dohodninah; druga glasovnica bo nosila vprašanje glede izdaje bondov za 14 milj. dolarjev. Na tretji glasovnici pa bodo poleg drugih dveh vprašanj izrazili volilci tudi svoje mnenje naj se li prohibicija obdrži ali prekliče.

LOV ZA MORILCEM

South Bend, Ind. — Več sto prebivalcev tega mesta je prostovoljno pomnožilo policijsko četo pri zasledovanju zverinskega napadalca Sletne Marverine Appel, katere mrtvo truplo so našli oskrnjeno pri neki zapuščeni baraki, v bližini njenega stanovanja. Kakor so pripovedovali očividci, je neki možki s silo zvelkel otroka v avto in oddiral. Znaki kažejo, da jo je potem zločinski napadel, jo nato obkolil po glavi in končno zadavil s kosom žice.

PREMETENI POLICIST

Chicago, Ill. — Detektivske

mu uradniku, Ch. Callahanu, sta se dva črnca, ki ju je videl na cesti, zdela sumljiva. Studiral je, kako bi jima najlažje preiskal obisti in slednji je pravo potuhtal. Prišel se je obnašati kot pijanec in šel naravnost proti njima. Fanta sta se razveselila dozdevno lahkega pleha in sta ga takoj skušala oropati. Tu pa se policist vzravna in naskoči enega izmed njih, ki je imel samokres v roki, ter mu izvije orožje. Enega zlikovca je ujel, dočim se je drugemu posrečilo ubežati.

POLICIST USTRELIL ŽENSKO

Dauphin, Man., Kanada. — 26letna Mrs. Sophie Light, Američanka, se je norčevala in dražila nekega prometnega policista. Fant pa ni poznal šale in je ženski zagrozil s samokresom. Ko še ni nehala, je razdražen pomeril in jo zadel v trebuh. Pripetilo se je to v neki dolini v tukajšnji bližini, kjer se je vršil piknik, pri katerem je bilo udeleženih kakih 6000 oseb. Veselo razpoloženje, ki je vladalo prej, je po tem žalostnem dogodku mahoma izginilo.

NEVARNA POSKUŠNJA

Mali Cammorosono iz Ankone je napravil zelo nevaren poskus. Legel je med železniške tračnice in čakal vlaka, ki je kmalu prišel in šel preko njega. Cammorosono je ostal nepoškodovan, rekel je pa, da takega poskusa ne ponovi več.

NA PRODAJ

9 x 12 preproga \$6.50, 3 kosi pohištva za parlor \$7.50, postelje in vzmeti \$2.50 naprej, viktrola z rekordji \$6.00, popoln električni radio \$37.50, kuhinjske mize \$1.00 do \$3.00, stojne svetilke s senčniki \$1.00 in višje, zrcala od 50c naprej, popolnoma nove žimnice po \$5.75. William Suk, 1943 W. 22nd St., Chicago. (3242)

ZAHVALA NAJINIM CASTILCEM

Willard, Wis.

Časi se spreminjajo. Pride žalost in veselje in polagoma radi pozabimo na vse. Pridejo pa tudi dogodki, ki nam ostanejo v hvaležnem spominu dolgo, dolgo. En tak dogodek sva dočakala tudi midva podpisana, ko sva praznovala 25 letnico najine poroke. Z veseljem in hvaležnostjo se ga bova spominjala. Do konca življenja se vam morda ne bova mogla zahvaliti. Najprva hvala gre predvsem Bogu, za vse prejete dobrote, ki sva jih prejela v teku 25 let najinega zakonskega življenja. Najlepša hvala vsem najinim dobrim prijateljem, sosedom in sploh vsem, ki ste namu ta dan obiskali. Hvala lepa društvu Marije Pomagaj št. 174, KSKJ. za prekrasni šopek cvetlic in nagovorov. Hvala članicam altarnega društva za

tako krasen dar. Hvala vsem prijateljem in sosedom za vse prejete darove, ki ste namu jih v tako veliki meri prinesli in nama jih podarili. Hvala vam tudi vsem tistim, ki ste nama pri tej prireditvi pomagali in nama šli na roko. Lepa hvala vsem skupaj, ker se vsakemu posebej ne moreva zahvaljevati. Prav lepa hvala častitemu gospodu župniku Rev. John Novaku, za njih tako lep in pomenljiv govor, ki so ga imeli ob naši 25letnici.

Torej še enkrat kličemo vsem skupaj prav prisrčna vam hvala. Spominjala se vas bova kakor prijateljev, in vam o priliki poskusila povrniti dobro za ljubo, kakor bo pač v najini moči. Hvala tudi najinemu sinu, ki se je potrudil in prišel iz Milwaukee na najino 25 letnico in nam prinesel tako lep dar. Hvala vsem skupaj.

Joseph in Antonija Rakovec.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ŽEFRAN

1941 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Phone: Roosevelt 3408

Na razpolago noč in dan!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvašna kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmernne.

A. GRDINA IN SINOVI

Trgovina Pohištva in Pogrebni Zavod

6019 S. Clair Ave.—1053 E. 62nd St., Cleveland, O.

Za vse naša podjetja odgovarja en telefon HENDERSON 2088

Furniture, Radio, Victrolas, Records, AMBULANCE.

POSTAVNE LISTINE

za tu in stari kraj vam napravi

Anton F. Kozleuchar

— JAVNI NOTAR —

TISKARNA

vstopnice, plakate, pravila, listine, pisemske papirje, kuverte in drugo, vam najceneje napravi

ANTON F. KOZLEUCHAR

419 — 51st Avenue, West Allis, Wis.

ŠIROM JUGOSLAVIJE

Padeč z lestve.

V Zgornji Sorici pri Kranju je hotela žena posestnika Marija Frelj, stara 66 let, iti na snik po seno. Pri tem je reva nesrečno padla z lestve in si zlomila desno nogo.

Marija Drož v gostilni, "Lovski Dom" v Mariboru polnila steklenice, se je nevarno porezala s steklenico na roki, da so jo morali pripeljati v bolnico.

S skednja je padel.

Poljski delavec France Stanovnik, star 59 let, je nesrečno padel s skednja in si pri tem zlomil nogo v levem stegnu. Zavrnil se v ljubljanski bolnici.

Požar v Laškem.

Ogenj je upepelil hišo Janeza Vengust na Strmci 28. Rešili so si samo življenje, drugo je zgorelo. Moža, ozir. očeta ni doma — je šel v Holandijo.

Nova lestva.

Na zelo slovesen način so pripeljali v Maribor novo lesno, katero so kupili mariborski gasilci. Cela Jugoslavija se lahko ponaha samo s štirimi tako izvrstnimi lestvami. Lestva stane skoro 10,000 Din.

Nezgod.

V Rügerovi tovarni v Hočah za impregniranje pragov je ponesrečil 35letni delavec Stefan Fuks. Med delom je prišel neprevidno med dva težka droga, ki sta mu zmečkala roko.

Dober strelec.

Z enim strelom dva srnjaka je te dni ustrelil v Spod. Doliču lovec Ivan Potočnik iz Pake. V revirju Stenici pri Vitanju so se pojavili gamzi, kar je za tamkajšnje kraje velika redkost.

Ogenj.

V Mošnjah je pogorela dne 3. avgusta lesena Jurčkova hiša. Mirnemu vremenu in pa hitri pomoči gasilcev se imajo Mošnjičani zahvaliti, da je samo pri tem ostalo.

Nesreča.

10letni sin trafikanta B. v Kamniku se je vozil na koleteže in padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo. Odpeljali so ga takoj v bolnico.

Lestva mu je padla na nos.

V Trbovljah je popravljal 21letni kleparski pomočnik žlob pri neki hiši sredi trga. — Nesreča je hotela, da se mu je lestva spodrsnila in mu tako nesrečno padla na nos, da mu je zlomila nosno kost.

Nesreča.

Ko je 41letna natakarcica

Nesreča.

Ponesrečil se je pri delu na Tržaški cesti v Mariboru 32letni kovač Franc Novak.

BRZA ZVEZA

v EVROPO

preko Hamburga na naših modernih parnikih

HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK

Redna tedenska odplutja. Zmerna cena. Direktna železniška zveza z Jugoslavijo.

Redna odplutja tudi na naših znanih kabinskih parnikih

ST. LOUIS, MILWAUKEE in CLEVELAND

Za navodila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

177 N. Michigan Avenue Chicago

Slabi časi

se lahko pretrpijo, ako se ima hranilno vlogo v zanesljivi banki.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

FINGL'S FAMILY FORMULA

so znanstveno izdelane iz najboljših in najčistejših zdravil, ki se morejo dobiti.

F. F. F. Rubiseptine, izvrstna tekočina za izpiranje ust in za grgranje 35c

F. F. F. Grip-Acold-Capsules, uničuje prehlad 50c

F. F. F. Corn Remedy, hitra odpomoč za kurja očesa 25c

F. F. F. Prašek za glavobol, prežene bolečine..... 25c

F. F. F. Balzam za pljuca za trdovraten kašelj.....35c

F. F. F. Liniment ni mastno—učinkuje skozi kožo—hladilno — da zdravo barvo..... 35c

F. F. F. Laxatea iz čistihrastlin 25c

F. F. F. Laxatabs kot obkladek za jetra 25c

FINGL'S DRUG STORE

— EDINI IZDELOVALCI —

S. V. ogel 21. in Wood ceste, Chicago, Illinois.

Prepričajte

se in pošljite

\$1

na upravo

AMERIKANSKI SLOVENEK

in prejemale bote ta zanimivi list za dobo 2 mesecev. Prepričali se bote, da je Amerikanski Slovenec list, ki prinaša svojim čitateljem zanimive povesti in romane, zanimive vesti iz slov. naselbin, dnevne svetovne dogodke in novice iz vaše rodne grude in da je Amer. Slovenec list, brez katerega res pravi Slovenec v Ameriki biti ne more.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Vendar so se nekateri odrastki starega wingfieldskega rodu še vedno nahajali v soseščini; mogoče je, da so imeli na svojem grbu dve vodoravni vzporedni črti (znamenje nezakonstva), a to mi ni znano in nič mar. Toliko je resnica, da so moji očetje in jaz iz krvi Wingfieldov. Moj stari oče je bil razumen mož; kupil je to hišo z zemljišči, ki leže okoli nje, ter si pridobil nekoliko premoženja; večinoma s tem, da je skrbno živel in se previdno ženil — oženil se je bil dvakrat, dasi je imel samo enega sina — pomagal si je tudi s kupčijo z govejo živino.

Moj stari oče je bil zelo veren, skoraj do praznovernosti, ker je imel samo enega sina, se utegne čudno videti, da je vseeno imel to vročo željo, da bi njegov sin postal duhovnik. Moj oče je imel malo nagnenja do duhovskega stanu in samostanskega življenja in moj stari oče ga je skušal mnogokrat pregovoriti, včasih z besedami in vzgledi, drugičkrat pa tudi z debelo palico, ki še sedaj visi nad kaminom v manjši družabni sobi. Konec vsega je bil, da je bil fant poslan v tukajšnji samostan, kjer je bilo njegovo vedenje tako, da je konec leta priporočil njegove starše, naj ga vzamejo domov in ga dajo šolat za kak posvetni stan.

Ko je stari oče slišal te besede, ga je popadla taka jeza, da bi ga bila malone kap zadela; ko se je zopet opomogel, se je spomnil na palico in je hotel sina našeškati. Moj oče, ki je bil takrat devetnajst let star in jako močan fant, pa mu jo je izvil iz roke in jo zaludal dobrih petdeset korakov daleč rekoč, da ne pusti nobenemu človeku, da bi se ga dotaknil, in najsi bi bil štokrat njegov oče. Nato je odšel in pustil starega očeta in priporja, ki sta se debelo gledala.

No, da okrajšam dolgo zgodbo, konec vse zadeve je bil sledeči. Stari oče in priporja sta oba bila mnenja, da je pravi vzrok trdovratnosti mojega očeta ljubezen; zagledal se je bil v neko dekle nizkega stanu, zalo hčer nekakega mlinarja. Morebiti je bilo nekaj resnice na tem, mogoče pa tudi ne. Je pa tudi brez pomena, zavoljo tega, ker se je dekle poročilo z nekim mesarjem in je umrla pred leti v lepi starosti petindevetdesetih let. Pa najsi je bilo tisto res ali ne, moj stari oče je verjel, da je bilo tako, in ker je vedel, da je odotnost najboljši lek za ljubezen, je zasnova s priporjem poseben načrt; sklenil je poslati mojega očeta v neki samostan v Sevillji na Španskem, v katerem je bil priporjev brat opat, da tam pozabi na mlinarjevo hčer in vse ostale posvetne reči.

Ko je stari oče obvestil mojega očeta o svojem načrtu, je bil leta popolnoma zadovoljen; bil je pogumen mladenič, ki je hrepenel, da bi videl svet, ampak ne iz samostanskega okna. Konec vsega je bil, da je odpotoval v tujino v varstvu nekoliko španskih menihov, ki so bili potovali skozi naše kraje na romanje k svetišču Naše Ljube Gospe v Walsinghamu.

Stari oče je baje jokal, ko se je poslovil od sina; čutil je, da ga ne bo več videl. Vzlic temu je bila njegova vera tako močna, da ga je vzlic temu poslal na tako dolgo pot. Žrtvovati je hotel svojega sina kakor Abraham Izaka. Dasi pa je bil moj oče navidezno zadovoljen s tem, kakor je bil Izak, v svojem

srcu ni bil za to reč; skratka, imel je že svoje načrte, kakor mi je sam pozneje pravil.

Tako se je zgodilo, da je poldrugo leto potem, ko je bil odpotoval z doma, dospelo od opata sevilskega samostana pismo na priporja bungayskega samostana, v katerem mu sporoča, da je bil moj oče pobegnul iz samostana in ni zapustil za seboj nobenega sledu, kam bi bil šel.

Minuli ste zopet dve leti in prišlo so druge vesti; mojega očeta so bili baje prijeli, ker je kot tujec ne vem kaj vse zagrešil, ga postavili pred sodišče in celo mučili do smrti. Ko je stari oče čul to vest, se je zjokal in je obžaloval, da je bil poslal svojega edinega sina v daljno tujino. Vendar še ni verjel, da bi bil moj oče v resnici mrtev; še zadnji dan svojega življenja, dve leti pozneje, je govoril o njem, kakor da bi bil živ, in je pustil zanj pisanja glede posestva, ki je sedaj bilo njegovo.

Naposled se je izkazalo, da njegovo mnenje ni bilo brez temelja; kake tri leta po smrti starega ni namreč neki dan stopil v Yarmouthu na suho nikdo drugi kot moj oče, ki je bil v celem osem let z doma. Ni pa prišel sam; s seboj je pripeljal mlado, jako ljubeznivo ženo, ki je bila pozneje moja mati. Bila je Španka iz plemenite rodovine; rojena je bila v Sevillji in njeno prvo ime je bilo dona Luiza de Garcia.

Kaj je bil moj oče doživel v teh osmih letih, ko je bil po svetu, ne morem z gotovostjo povedati, ker je prav malo govoril o tem; vseeno pa se moram dotakniti nekaterih njegovih doživljavaev. Toliko vem za gotovo, da so ga krute španske oblasti v resnici trpinčile. Ko sem se nekoč kot majhen fant kopal z njim v reki, sem opazil na njegovih prsah in rokah velike bele brazgotine in ga vprašal, kaj pomenijo. Dobro se spominjam, kako se je ob teh mojih besedah prikazalo na njegovem dobrem prijaznem obrazu silno sovraštvo, in kako je odgovoril na moje vprašanje, govoreč bolj sam pri sebi kot meni.

"Zlodeji", je rekel, "pravi peklenški zlodeji so to naredili. Poslušaj me, Tom, sin moj; tam daleč je neka dežela, ki se ji pravi Španka, kjer je bila rojena tvoja mati in kjer žive tisti peklenški zlodeji, ki mučijo ljudi. V roke teh zlodejev me je izročil človek, o katerem pravim, da je zlodej vseh zlodejev, dasi je tri leta mlajši od mene; kleščilo in razbeljeno železo teh zlodejev je zapustilo te brazgotine na meni. Vendar sem jim ušel po zaslugi tvoje matere — ampak take zgodbe niso za majhne fante. Ti si napol Španec, Tom, tvoja polt, tvoje oči spričujejo o tem; ampak dobro si zapomni, Tom, najsi bodo tvoja polt in tvoje oči kakršnekoli, tvoje srce ostani angleško, Tom. Ne daj, da bi v tvoje angleško srce prišlo kako tuje zlodejstvo. Sovraži vse Špance razen svoje matere in čuvaj se, da ne bo njena kri v tebi obvladala moje."

Takrat sem bil še majhen otrok in sem komaj razumel njegove besede ali kar je hotel z njimi reči. Pozneje seveda sem jih razumel le predobro.

Kar se tiče očetovega sveta, da naj krotim svojo špansko kri, o da bi se vedno ravnal po njem! Sedaj namreč dobro vem, da izvira iz te krvi večina zla, ki je v meni.

(Dalje prih.)

TRI NOVE VICTOR PLOŠČE

23022—Na planinah solnce sije,
Bleda luna, moški kvartet Jadran 75c
(Dve priljubljeni narodni pesmi, katere vsakdo rad čuje, zlasti ako jih zapoje dober zbor, kakor je kvartet Jadran.)

23023—Lepa Francka, polka,
Oj dekcle, kaj tajiš, valček, harmonika in banjo.....75c
(Na tej plošči igrata Barbič in Miklavc prave slovenske melodije. Prepričajte se sami in naročite to ploščo.)

23024—Ljubezniv valček,
Bela Ljubljana polka, harmonika in banjo 75c
(Harmonika in banjo postaja vedno bolj popularna godba, in tudi gori navedena plošča ugaja.)

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE.

- 78198—Sladke vijolice, valček — Poročna polka, orkester.....75
- 79483—Nagajvka, mazurka — Coklarji, šamarijanka, orkester.....75
- 79484—Korajža velja, polka — Vesela Gorenjka, polka, orkester.....75
- 80183—Oj, ta zakonski stan — Nova stara pesem, moški kvartet.....75
- 80184—Radi kotla v keho—Raubar na gauge, moški kvartet.....75
- 80331—Zgubljena pesem, polka — Jolietška Slovenka, polka, Dajčman.....75
- 80332—Amerikanec na obisku — Amerikanec se poslavlja, Adria.....75
- 80334—France, polka — Godzni zvok, trumplan, Dajčman godba.....75
- 80481—Dolg, dolg fant, polka — Seničica, polka, orkester.....75
- 80482—Nocoj je luštna noč — Njega ni, petje z orkestrom.....75
- 80526—Ribniška — Naš maček, petje z orkestrom.....75
- 80527—Na Dolenjskem — Kadar so godci dobre volje, valček, orkester.....75
- 81250—Mlatiči — Še ana, poje kvartet Adrije.....75
- 81413—Študentovska, prizor v krčmi—Zeleni Jurij, pri. s petjem Adrije.....75
- 81414—Domače veselje, veseli prizor s pet.—Vesela polka, har. in kitare.....75
- 81454—Ob trgatvi, 1. in 2. del. Prizor s pet. in godbo.....75
- 81455—Holzhacker koračnica, — Kranjska koračnica, trio, citre.....75
- 81204—Carlotta, šotis — Na bregu, valček, kvintet s harmoniko.....75c
- 81519—Kranjski spomini, ländler, — Emilka, polka.....75
- 81520—Na pustni terek — Vojaški nabor, vesela slika s harmoniko.....75
- 81713—Milka moja, valček — Vipavska polka, harmonika, Hoyer trio.....75
- 68923—Zemljanje, 1. in 2. del, petje Adrije.....125
- V-1—Resnično petje kanarčka,
Godba, spremljana s petjem slavčkov in kanarčkov.....75
- V-3—La Palma — O sole mio, vijolina z orkestr. in živžiganje.....75
- V-6—Neapolitanske noči — Ljubinski valček, veneški orkester.....75
- V-15—Godzni koncert, 1. in 2. del, petje slavčkov.....75
- V-23000—Hruškovo drevo, štajeriš, — Stari pečlar, valček, harm. Ahačič.....75
- V-23001—Ljubljanski valček, — Poskočna polka, igra Hoyer trio.....75
- V-23002—Terezinka, pevski zbor — Lepa Jozefa, valček, Hoyer trio.....75
- V-23004—Jolietška delica, polka, — Lovca, mazurka, Dajčman-Perush.....75
- V-23003—Društvo Kastrola, 1. in 2. del, petje Adrije.....75
- V-23005—Za velikonočno nedeljo, 1. in 2. del, petje Adrije.....75
- 23006—Kmet in purgar — O polnoči na sred vasi, Adria in Dajčman brata.....75
- 23007—Empajris — Samo da bo likof, Hoyer trio in zbor.....75
- 23008—Pod dvojnimi orlom — Dunaj ostane Dunaj, citre trio.....75
- 23009—Tone s hriba Trumplan — Koroška koračnica, Dajčman brata.....75
- 23010—Dva gorenjska slavčka — Spomin na Bled, ženski duet s sprem.....75
- 23011—Pozdrav od doma — Zbirka valčkov, slovenski orkester.....75
- 23012—To je nemogoče, dvokoračen ples — Tajna ljubezen, valček, ork.....75
- 23013—Kar imam, to ti dam, polka — Vesela dekleta, valček, Hoyer trio.....75
- 23014—Po gorah je ivje—Megla v Jezeru, moški kvartet Jadran.....75
- 23015—Flahauer štajeriš — Prav vesela, pol. Olbrigov trio na citre.....75
- 23016—Ob zimskih večerih, 1. in 2. del, Adria in Hoyer.....75
- 23017—Po valovih, valček — Ne pozabi me, polka, Hoyer trio.....75
- 23018—Krasna Marička, šotis — V divni dolini, ländler, orkester.....75
- 23019—Škrjanček, valček — Korajžni fantje, polka, Dajčman.....75
- Peruš.....75
- 23020—Ples v skednju, 1. in II. del, Adria in Hoyer trio.....75
- 23021—Novomeški purgarji, korač. — Trboveljska polka, igra Hoyer trio.....75
- 59086—Na sveto noč, 1. in 2. del.....125
- 73000—Vandrovec, smešni prizor s harmoniko in kitaro,
Gigani, mešani zbor, petje Adria.....125
- 73001—Zlata poroka, 1. in 2. del, Adria, Hoyer.....125
- 73002—Botrinja—Kadar imajo vsi Jožefi god, Adria in Hoyer trio.....125

NABOŽNE PLOŠČE.

- 5275—Vstajenje,
Velika noč, pevski zbor Adria.....125
- 5276—Slovesne litanije Matere božje,
Šmarnice, pevski zbor Adria.....125
- 5277—Nova maša,
Poroka v cerkvi, pevski zbor Adria.....125
- 5319—Našim najdražjim,
Momento, mori, petje Adria.....125
- 5320—Slov. polnočnica, 1. in 2. del, Adria.....125
- 5321—Pri božičnem drevescu,
Šopek božičnih pesmi, petje Adria.....125
- 68924—Romanje k Materji božji, 1. in 2. del, petje Adria.....125
- 59086—Na sveto noč, 1. in 2. del, petje Adria.....125

SLOVENSKE PIANO ROLE

- WF 7780—Hej Slovani \$1.00
- WF 6725—Kaj ne bila bi vesela 1.00
- WF 8994—Moj očka so mi rekli 1.00
- WF 9214—Kje je moja ljubica, valček.....1.00
- WF 9282—Ljubeci spev 1.00
- WF 9386—Mati zakličje 1.00
- F 7239—Miramare 75
- WF 6716—Mladi vojaki 1.00
- F 7238—Na jadranski obali 75
- F 7232—Ohajska krasotica 75
- F 6730—Oj Hrvati, oj junaci 75
- WF 9374—Pojmo na štajersko 1.00
- WF 9283—Pomlad 1.00
- WF 7781—Pomladni dihi 1.00
- WF 7233—Pozdrav 1.00
- WF 9330—Rože je na vrtu plela 1.00
- WF 9389—Oj sijaj sijaj solnce 1.00
- F 8728—Sladke vijolice, valček 75
- F 9213—Slovenski poročni ples 75
- WF 8143—Spavaj, spavaj Milka moja 1.00
- WF 9272—V davnih starih časih 1.00
- F 6729—Vzemi me seboj 75
- WF 6727—Bleški valovčki 1.00
- WF 7895—Kje so moje rožice? 1.00
- WF 7690—U boj 1.00
- F 8749—Za jedan časak 75

Pri naročilih za manj kakor 5 plošč ali rol, je poslata za vsako ploščo ali rolo 5c več za poštnino. Za poštno povzetje (C. O. D.) računamo za stroške 20c. Blagovolite torej poslati denar naprej, da si prihranite te stroške.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

O ti srečni Calumet.
(Konec.)

Za tem — Calumetom mora pri mnogih biti nekaj drugega. Zapisano je, da pohujšanja morajo priti, tudi farizejska pohujšanja, ki niso prava pohujšanja, in kjer se "pohujšujejo" pač le — farizeji. Vse kaže, in zdi se mi tako, da je za te pohujšane slovenske duše Calumet le neki "srečen" Calumet, namreč farizejski povod za njih sedanjo rdečkarjijo in ostajanje proč od cerkve in verskega udejstvovanja.

Zdi se, argot, ko bi tega Calumeta ne bilo, da bi morali rozenkrance nositi okoli vratov, a tako je bil ta štrajk in duhovnik se je postavil baje zoper štrajkarje, in zdaj je ta srečni Calumet tu, in ni treba nobenega rozenkranca in nobene cerkve in nobenega podpiranja, ker ta Calumet kaže in dokazuje, da je cerkev gad, in zdaj imamo razlog, da ne maramo cerkve, ko je gad, in gada nihče ne bo gojil na svojih prsah.

Wortapisel. Stvar bo prišla še nešteto krat na tapet v Prosveti, kakor dozdaj, in zgranzanja bo še cele koše, to se razume, saj mora nekje nekaj le tlačiti in daviti, da spravljajo to vedno na dan, ampak stvar bo prišla na dan nekoč tudi za končno in pravilno in pravično razsodbo, kako je bilo, in ali bi bilo tedaj v Calumetu dosti razlogov za zadiranje na cerkev . . . prišla bo na red pred sodbo, in tedaj naj se ti, ki so zdaj tako ogorčeni, dobro pripravijo, ako upajo, da bodo pred sodbo obstali. Morda tedaj Calumet ne bo več tako "srečen" slučaj, kakor zdaj izgleda, in cerkev — to vem za gotovo — ne bo stala pred tisto sodbo v vlogi kakega gada, v tej vlogi pa se lahko iznajdejo na tisti dan in ti tisti sodbi prav oni, kateri zdaj sikajo na cerkev kakor pravi gadje. Ta vloga jim utegne ostati, zato, ko se povrnete na zadevo štrajka v Calumetu, look out!

Večina — zarukanost.

Od poročevalskega biroa Prosvete v Jugoslaviji stoji v št. 173:

"In še peti strup je: 5. Slabo časopisje. Zakrajšek priporoča le Amer. Slovenca in Glasilo KSKJ. — Vsi drugi listi iz Združenih držav so protikatoliški ali pa brezverski. Kakor nam je znano, izhaja v Ameriki mnogo časopisov v slov. jeziku, vsekakor nad deset. In od vseh sta samo dva katoliška. Potem ste pa v manjšini, gospod pater! In vse te vaše široke geste so nam videti nenadoma tako nebogoljane. Bodimo demokratični pa se izrecimo za večino."

Stvar se nanaša na knjižico "Izseljenec na pot", pisano po g. K. Zakrajšku in izdano od društva sv. Rafaela. Ne morem kontrolirati, ali res g. Zakrajšek razen A. S. in Glasila KSKJ. imenuje vse druge liste protikatoliške in brezverske. Morda slika le dopisnik hudiča na steno.

To pa ni, da pišem. Dopisnik se izreče za — večino. Pri kaki demokraciji lahko velja načelo kvalitativne večine, gola večina, da odločuje lahko en sam glas. Lahko velja tudi dvetretjinska večina, ali še kaka druga. Neka norma mora biti, ko gre za odločitev in določitev.

Ampak dopisnik se pridružuje načelu demokratične večine tudi pri časopisju. Sledilo bi toraj, da bi bilo, recimo, protikatoliško časopisje v A-

meriki, ker je v večini, na pravem, omenjena lista pa, ker manjšini, bi že radi te manjšine ne ne prišla v poštev glede nestrane vrednosti kot časopisa "Potem ste v manjšini, gospod pater," triumfira dopisnik.

Ne gre za kako demokratično večino, gre za resnico, pravičnost, notranjo vrednost resničnega ali krivega naziranja. Dopisnik proglašuje tudi tu — večinsko naziranje za merilo resnice. Na tisoče jih je, ki se dajo tako — zapeljati. Naziranje večine lahko niti senca nima kake verodostojnosti, notranje, resnične vrednosti. — Wolfgang Goethe gotovo ni bil slab mislec. O večini pri kakem naziranju pa je rekel in zapisal: "Ni nič tako odurnega od večine; obstaja iz nekaj malih krepih prednjačev, iz šelmov, ki se akomodirajo, in iz masov, ki caplja za njimi, ne da bi niti najmanj vedela, kaj hoče." In tudi pesnik Friedrich Schiller je bil dober mislec, in je zapisal o večini: "Večina je budalost; razumnost se je vedno znašla le pri nekaterih."

Vrlo slabo spričevalo je nekoga, če se pri naziranju opira in sklicuje na večino, in misli še ni v nobeni zmoti, ako nima večine za seboj, ali ne soglasja z večino.

G. Zakrajšek je zapisal v imenovani knjižici: "Zarukanost je najdražja stvar na svetu."

Dopisnik v Prosveti komentira: "Čim pa prestaneš biti 'zarukan' (neumen), čim postaneš misleč človek, in se ne daš slepo voditi za nos, pa ti menda z božjo pomočjo vznak sam hudič . . ."

Saj niste duševne klade, da bi ne videli, kam pes taceo moli. O kakšni zarukanosti g. Zakrajšek govori, ne vem, jasno pa je, o kateri in kakšni zarukanosti govori dopisnik. Zarukanost je po njegovem naziranju vsak, ki ima še kaj vere, in zato — neumen, "misleč človek" pa postane, in vrlo pameten, seve, kdor se vere iznebi. Kaj bi sledilo po takem mišljenju "mislečega človeka"? Vsi verniki, da ostanem le pri katoličanih, počeni od papeža do zadnje katoliške verne ženice bi bili sami neumneži, ker zarukanci, vsi naši, da ostanem na domačih tleh, socialisti ali materialisti, počeni od kakega zapitega rdečkarja pa do zadnjega rdečega "učenjaka" brez vsakih študij, bi bili vrlo in silno pametni, "misleči ljudje", ker so "prestali biti zarukani (neumni)." He he . . . Tudi to je pravcata zarukanost, in prav taka zarukanost, je neka stvar na svetu, ki mora in ni ravno najdražja, ampak vrlo zarukana pač in hudo neumna.

Ne kličite hudiča, ako se "prestali biti zarukani", iznebili se in izgubili vero, in nihče vam hudiča ne pošilja na vrat, utegne sam v svojem času priti in vas vzeti, ako vam Bog ne pomaga.

Rojakom se priporoča

FRANK ERMENC

Funeral Director and Embalmer

EDINI SLOVENSKI POGREBNIK

V MILWAUKEE, WIS.

401 Grove Street.

Phone Hanover 876

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in čisto postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.